

CZU: 001.89:378

DOI: 10.46727/c.17-18-05-2024.p108-112

CERCETAREA PEDAGOGICĂ – ACȚIUNE PARTICIPATIVĂ

PEDAGOGICAL RESEARCH – PARTICIPATORY ACTION

SCUTARU Albina

drd, asistent universitar,

Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” din Chișinău

Catedra Psihopedagogie și Psihopedagogie Specială

ORCID: 0000-0003-4157-2286

scutaru.albina@upsc.md

Rezumat: *Articolul dat abordează conceptul de cercetare pedagogică – acțiune participativă, realizându-se o analiză a etapelor cercetării date și designul acesteia. Dezvoltarea societății moderne atestă faptul că progresul va fi legat din ce în ce mai mult de cunoaștere. În acest context apare necesitatea de a analiza conceptul înțelegere a diverselor schimbări ce au loc în societate, iar o modalitate importantă de a satisface nevoia de cunoaștere este cercetarea, în cazul nostru – cercetarea ca acțiune participativă, unde sunt implicați atât cadrele didactice din domeniul academic, cât și diverși agenți ai comunității care sunt la curent cu problemele cu care se confruntă societatea.*

Cuvinte cheie: *cercetare pedagogică, cadre didactice, acțiune participativă*

Abstract: *The given article approaches the concept of pedagogical research – participatory action, carrying out an analysis of the stages of the given research and its design. The development of modern society attests to the fact that progress will be linked more and more to knowledge. In this context, there is the need to analyze the concept of understanding the various changes taking place in society, and an important way to satisfy the need for knowledge is research, in our case – research as a participatory action, where both teaching staff in the field are involved academic as well as various community agents who are aware of the problems facing society.*

Keywords: *pedagogical research, teaching staff, participatory action*

Cercetarea pedagogică este un aspect esențial al educației care implică studiul și analiza metodelor, strategiilor și tehnicilor de predare. Aceasta își propune să consolideze procesul de învățare prin explorarea abordărilor inovatoare și prin identificarea practicilor eficiente. Printr-o analiză și sinteză profundă, cadrele didactice pot obține informații valoroase asupra felului în care elevii/studentii învață cel mai bine, ceea ce poate consolida „designul educațional” și dezvoltarea curriculumului.

În cercetarea pedagogică, experții analizează diferite aspecte ale educației, cum ar fi: dezvoltarea cognitivă, motivația elevilor, managementul clasei, evaluarea și tehnologii informaționale educaționale. Sunt utilizate atât metode calitative, cât și cantitative pentru a culege date, inclusiv observații, interviuri, anchete, experimente și analize statistice [1].

Rezultatele cercetării pedagogice ajută actorilor educaționali să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la proiectarea curriculum-ului, livrarea instruirii și strategiile de evaluare. Înțelegând modul în care diferitele metode de predare influențează implicarea și rezultatele elevilor, cadrele didactice își pot adapta sau chiar schimba abordarea pentru a satisface nevoile individuale a fiecărui actant al procesului educațional.

Mai mult, cercetarea pedagogică nu se limitează la mediile de clasă, aceasta se extinde și la mediile de învățare online și la distanță. Odată ce tehnologia continuă să ajusteze domeniul educației, cercetătorii explorează eficacitatea instrumentelor digitale, a sălilor de clasă virtuale și a modelelor de învățare combinată.

Semnificația cercetării pedagogice depășește „pereții sălii de clasă”. Factorii de decizie, administratorii și părțile interesate se bazează pe această cercetare pentru a dezvolta politicile și practicile educaționale la nivel instituțional, regional și național [3]. Cercetarea pedagogică ca acțiune participativă este mai puțin aplicată în Republica Moldova, aceasta presupune implicarea activă a agenților educaționali în procesul de cercetare, fie educător, învățător la clasele primare sau alt profesor la diverse discipline, acesta având posibilitatea de a interveni în derularea unor fenomene și a analiza atent efectele intervențiilor lor.

Cercetarea pedagogică ca acțiune participativă este un cadru epistemologic care reconfigurează modalitățile de cunoaștere ce ar marca o *schimbare ontologică* față de practicile convenționale de cercetare în cadrul academic. Conform cercetătorilor, cercetarea participativă se bazează nu doar pe experimente, ci și pe experiențele trăite [2]. În domeniul educației o abordare a cercetării pedagogice ca acțiune participativă se concentrează pe experiența elevilor (studentilor) și a cadrelor didactice, poziționându-i pe aceștia mai degrabă ca „arhitecți ai cercetării” decât ca „subiect de studiu”. Elevii și cadrele didactice sunt invitați în cercetare ca „colegi”: să conceapă proiecte de cercetare, să determine întrebări de cercetare, să adune și să dea sens literaturii relevante/cunoștințe existente, să decidă metode utile, să colecteze și să

analizeze date și să creeze produse de cercetare semnificative. Caracteristicile cercetării – ca acțiune participativă sunt [4]:

- este realizată de cadre didactice care activează și sunt atât organizatori, cât și beneficiari;
- este una autoevaluativă deoarece îi permite cercetătorului să analizeze și să înțeleagă propriile practici educative, iar ulterior, să și le îmbunătățească;
- este evaluabilă și evaluată – modificările sunt evaluate continuu, iar scopul este îmbunătățirea practicii educaționale pe baza rezultatelor obținute;
- este direcționată și situațională fiind bine focalizată, permite identificarea unei probleme practice și modalitatea de a o rezolva;
- este flexibilă și presupune schimbări;
- sugerează cercetătorului direcții și strategii de acțiune viitoare, idei pentru cercetări;
- este în general, dar nu obligatoriu, colaborativă, atunci când cercetătorii, experții și practicienii lucrează împreună.

Cercetarea analizată din perspectivă acțiunii participative utilizează și anumite metode științifice specifice celei practic-aplicative, bazându-se mai mult pe stabilirea unor relații care vor facilita procesul de cercetare. Sunt studiate un număr mare de situații existente, are loc un control riguros al variabilelor, se aplică tehnici precise de cercetare, analiza rezultatelor, formularea generală a concluziilor finale la anumite situații comparabile [1].

Designul unei cercetări ca acțiune participativă se bazează pe mai multe etape: prima etapă constă în faptul că părțile interesate de proces își identifică necesitățile și obiectivele de care se vor conduce pe parcursul procesului de cercetare. În cadrul etapei a doua se va iniția un parteneriat între teoreticieni și practicieni, unde se vor identifica nevoile fundamentale ale subiecților implicați în cercetare. Pe parcursul procesului de cercetare participativă partenerii vor lua decizii împreună cu privire la instrumentele aplicate care vor conduce spre rezultatul dorit. În dependență de gradul de participare a cercetătorilor pot varia și instrumentele de cercetare. Faza de documentare în procesul de cercetare poate fi asociată cu faza unei cercetări tradiționale, dar ar putea fi participativă dacă părțile interesate informează despre problemele/situațiile identificate. O altă fază a demersului de cercetare participativă este numită consultarea, în cadrul căreia se oferă un feedback între părțile interesate, pe care cercetătorii le i-au în considerare. A treia fază a demersului de cercetare include consiliile consultative

comunitare care tind să funcționeze la nivel de „implicare”, membrii comunității oferind feedback pe tot parcursul procesului de cercetare [3]. La nivelurile de participare „colaborare” și „împuternicire”, o decizie de a lucra cu co-cercetători non-academici ar indica o alegere de metode de cercetare, instrumente și procese care prioritizează luarea deciziilor partajate și co-leadership în structura lor. Caracteristica specifică a cercetării participative este puterea părților interesate în luarea deciziilor și implementarea acestora; prin urmare, orice metodă sau instrument de cercetare poate fi participativ dacă este ales sau utilizat în colaborare cu partenerii academici și comunitari. Scopul cercetării ca acțiune participativă este de a obține cunoștințe bazate pe o anumită situație și pe un scop în particular. Acest tip de cercetare presupune implicarea practicienilor din diverse domenii care realizând o autoevaluare pot schimba practicile existente a-și îmbunătăți contextul de activitate. În acest sens, cei implicați în cercetarea participativă se vor concentra pe „ceea ce se întâmplă aici, în această situație/în acest caz – nu ceea ce se întâmplă oriunde sau peste tot” [1].

Cercetarea participativ-acțională poate fi aplicată în diverse domenii, de la educație la dezvoltare comunitară. Spre exemplu:

Dezvoltare comunitară: Într-o comunitate care dorește să îmbunătățească infrastructura sau serviciile, cercetarea acțiunii participative poate implica organizarea unor întâlniri sau grupuri de lucru în care membrii comunității și experții lucrează împreună pentru identificarea problemelor și a soluțiilor, stabilirea priorităților și elaborarea unui plan de acțiune.

Educație: Într-o școală sau universitate, cercetarea acțiunii participative poate fi aplicată pentru a implica elevii sau studenții în îmbunătățirea procesului de învățare. Aceasta poate include colaborarea între cadrele didactice și elevi pentru identificarea metodelor de predare mai eficiente, evaluarea curriculumului sau crearea unor politici școlare mai bune.

Sănătate: În domeniul sănătății, cercetarea acțiunii participative poate fi folosită pentru a aborda probleme specifice comunității, cum ar fi obezitatea sau bolile cronice. Prin implicarea membrilor comunității în procesul de cercetare și luare a deciziilor, se poate dezvolta și implementa mai eficient programe de prevenție și intervenție.

Mediu: În domeniul protecției mediului, cercetarea acțiunii participative poate fi aplicată pentru a implica comunitățile locale în monitorizarea și conservarea resurselor naturale. De exemplu, comunitățile pot fi implicate în colectarea datelor despre

calitatea aerului sau a apei, identificarea zonelor de conservare a biodiversității sau dezvoltarea unor practici durabile de utilizare a resurselor naturale.

Deci, ca urmare a celor expuse mai sus putem conchide că, abordarea cercetării pedagogice ca acțiune participativă poate fi o verigă inovativă în cercetare, o garanție a progresului economiei pe termen mediu și lung, or, cercetarea ca acțiune participativă poate avea un rol decisiv în evoluția sustenabilă a societății, fiind esențială pentru dezvoltarea personalității. În acest context, promovarea activităților de formare prin și pentru cercetare reprezintă o sarcină primordială a școlii contemporane într-o societate care este în permanentă schimbare bazată pe cunoaștere.

Bibliografie

1. ARGYRIS, C., SCHON, D.A., Participatory Action Research and Action Science Compared, ABS, American Behaviour Scientist, Vol. 32, no. 5, May-June 1989, pp. 612-623.
2. McINTYRE, A. Participatory Action Research, SAGE, 2008, ISSN 0888-539, p. 79.
3. STOECKER, R. Are Academics Irrelevant? Roles for Scholars in Participatory Research, American Behavioral Scientist, Vol. 42, No. 5, February 1999, pp. 840-854.
4. SOHNG,SUNG, S.L. Participatory Action Research and Community Organizing, Seattle: WA, 1995.